

РÆСТДЗИНАД

№109 (26561)

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы – газета издаётся с 14 марта 1923 года

2026 азы 24 июнь – хурхæтæны майы 24 бон, æртыццæг

Аргъ 10 сомы

- 2 ФЕМБÆЛД
Алыгæрыг æххуыс – хæстонты бинонтæн
- 3 УЫЦЫ ТУГУАРÆН РÆСТÆГ
Йæ хъысмæт хæцæнгæргæзмæ сбаста
- 4 СПОРТИВОН ФИДИУÆГ
Дзюдо

www.rastdzinad.ru
vk.com/club217633221
t.me/gazetarastdzinad1923

Хицауадæй

Гаглойты Алан – Уæрæсейы Президенты уынаффæгæнæг

Хуссар Ирыстоны Президент ГАГЛОЙТЫ Алан феххуыс кодта, йæ бинаг кæй суæгъд кодта æмæ йæ ног куысты бынатмæ Уæрæсейы Президентты администрациæмæ кæй ацыд, уый тыххæй.

«Знон фембæлдтæн Уæрæсейы Федерацийы Президент Владимир Путинæм, æмæ мын загъта, цæмæй Уæрæсейы Федерацийы Президентты администрациæмæ рацæуон куыснæм йæ уынаффæгæнæгæй, æххуыс кæнон, не 'хсæн цы бадзырд фыст æрцыд, уый æххæст кæнынмæ, цæмæй Хуссар Ирыстоны Республикæимæ æмгуыстад фæхъомысджындæр уа», – загъта йæ официалон сайты мыхуыргонд бадзырд.

В.Путин бафыста Указ Гаглойты Аланы йæ уынаффæгæнæгæй сфидар кæнын тыххæй.

Рæстæгмæ Хуссар Ирыстоны Президентты хæстæ æххæст кæндзæн хицауады сæрдар **Хъамболты Марат**. Æвзарæн кампани ацæудзæн 21 сентябры онг.

Уырæзмæ Путин æмæ Гаглойты-фырт æрныхас кодтой уæрæсейаг-хус-

сарырыстойнаг ахæстдзинæдты тыххæй, майы цы бадзырд бафыстой, уый фæлгæты. Йæ бындурыл Мæскуы æмæ Цхинвал дарддæр дæр араздысты иумæйаг экономикон тыгъдæд æмæ кæлхæн-гай рацæудзысты иумæйаг

ахæстдзинæдтæм æддагон бастдзинæдтæ æмæ фæсарæйнаг инвестицитæ æрбаздахыны хуыддаджы. Уыймæ ма, баиу уыдзысты энергетикон æмæ транспортон системæ, пархат кæндзысты иумæйаг

бастдзинад æмæ телекоммуникацитæ, фæуæрæхдæр уыдзæн æмгуыстад социалон, куыстадон æмæ культурон къабæзты.

РИА «Новости»

Форум

Нæ тых – нæ бæстæйы адæмты иудзинады

Цæгат Ирыстоны Сæргълаууæг Сергей МЕНЯЙЛО, республикæйы Парламенты Сæрдар ТУСКЪАТЫ Таймураз архайдтой граждæйнаг форум «Уæрæсейы тых – йæ адæмы иудзинады. Фæлтæргты диалог»-ы.

хæццæ кæнæм, уæдмæ нæ бæстæйæн ис фидар бындурыл. Патриотизм у нæ адæмы иугæнæг тых. Уый у нæ бæстæйы тыххæй бæрзондзинад, йæ истортæйы сæрдар **Нина Чиплакова**.

Республикæйы Æхсæнадон палатæйы хъæппæри-сæй цы мадзал ацыд Цæгат Ирыстоны Хетæгкаты Къостайы номыл паддзахадон университеты, уый иу фæзуаты æрбамбырд кодта регионы æххæстгæнæн хицауады оргæнты, наукон æмæ педагогон æмбалады, æхсæнадон æмæ ветеранты иугондты минæвардты, хæстон быцæуты архайджытæ æмæ активистты.

Мадзалы райдиан йæ архайджытæ иу минут æдзæмæй алæуыдысты, историйы стырдарæ тугкалæн хæсты Райгуыраон бæстæйы сæраппонд университеты ахуыргæнджытæ æмæ студенттæй йæ сæр нывондæн чи 'рхаста, уыдоны мысгæйæ, æмæ сын сæ цыртдзæвæн дидинджытæ сæвæрдтой. Дарддæр базонгæ сты, филологон факультеты фойейы æфсæддон-историон музей цы экспозици бацæттæ кодта, уыймæ, æмæ равдыст «Ньюнберджы процесс. Æнæсахуыргонд уроктæ»-имæ.

Форумы пленарон æмбырд байгомгæнгæйæ, архайджытæ æмæ уызджытæн арфæ ракодта Сергей Менайло æмæ бахахх кодта мадзалы ахаддзинæдтæн граждæйнаг æхсæнады бастдзинад фидардæр кæнынæн, историон зæрддылдарынады ахæстдзинæдтæ æмæ рæзгæ фæсивæды Райгуыраон бæстæмæ уарзондзинад æнкарæнтæ фидардæр кæнынæн.

– Форум ацы бон хуы-мæтæджы арæст не 'рцыд – 85 азы разæй ацы бон райдыдта Фыдыбæстæйы Стыр хæст. Советон бирæ-национ адæм, сæ иумæйаг наджы ныхмæ иу адæйма-гау сыстадысты райгуыраон бæстæ цыфылдæр знагæй бахæххæнæнæм. Æмæ уыцы иудзинады, уыцы æнæбасæтгæ уæлахизмæ тырындынады уыдис нæ тых, кæцы нæ фыдæлтæ æмæ уыдоны фыдæлтæн ратта хъæу знаджы нып-пырх кæнынæн. Абон уыцы рæстдзинад баивыныл, истори ногæй рафыссыныл, уæлахиздзауты фæлтæ-ры сгъухтдзинад сæнæ-аргъ кæныныл архайынц нæ бæстæйы знегтæ. Нæ сын уайы. Цалынмæ нæ зæрдыл дарæм æмæ йæ æрыгон фæлтæртæм

рийæн ын цыт кæнын æмæ йын йæ фидæн бахæххæнæнæм цагтæдзæнæд. Дызæрдыг нæ кæнын, абон форум ма иу уæндон къæхдзæф кæй сундзæн не 'хсæнад фæдидардæр кæнынæм, нæ рæзгæ фæ-сивæды патриотизм æмæ Райгуыраон бæстæмæ уар-зондзинады æнкъарæны бындурыл хъомыл кæнын-мæ, – загъта Цæгат Иры-стоны Сæргълаууæг.

Университеты наукон архайды проректор **Тенгиз Тиникашвили** загъта, историон зæрддылдарын-дзинады хуыддаджы ахæм фæзуæттæн стыр ахаддзинæдтæ кæй ис. Мадзалы архайджытæ æмæ уызджытæн зæрдидæг арфæ ракодтой: Тускъаты Таймураз æмæ республи-кæйы Æхсæнадон пала-

ны, патриотон хъомыладыл дарддæры куысты фарста-тыл. Доклад дзы скодта республикæйы ветеранты советы сæрдар **Фриаты Хъазыбег**.

Спикертæ сæ хуыдытæ æмæ проектæ сарæзтой графикон æмбырдгондтæ «Зонад. Хъайтаргæ»-йы презентациæтæ. Уыдон сты, Уæрæсейæг æхсæнад «Зонад» Президентон культу-рон хъæппæристы фонды æххуысæй кæй сарæзта, уыцы новеллæтæ. Æм-бырдгондмæ бацдысты сæрмагонд æфсæддон операцийы 15 хъайтары тыххæй 15 историйы. Рес-публикæйы скъолатæм дзы ныридæгæн арвыстой стыр тиражтæ.

ЦИПУ-йы пресс-службæ

Парламентæй

Бюджетон фарстатæ домынц бæстон цæстдæрд

Уыд Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы æвдæм разæрст Парламенты фæндзæй æртыкæгæм æмбырд. Амьдта йæ Парламенты Сæрдар ТУСКЪАТЫ Таймураз.

Æмбырды архайдтой республикæйы Хицауады уæнгтæ, барæдон æмæ тæрхонæдон оргæнты куджытæ, РЦИ-Аланийы сæйраг федералон инспектор **Сергей Гончаров**, муниципалон скондты сæргълауджытæ, дзыллон хабархæссæг фæрæзты минæвардтæ.

Депутаттæ цы закон сфидар кодтой, уымæ гæсгæ Парламенты æмбырд райдыдта Уæрæсейы Федерацийы, стæй Цæгат Ирыстоны паддзахадон гимнтæй. Афтæ уыдзæн алкæддæр нырæй фæстæмæ.

Депутаттæ фыццаг бакасты разæрстой, рес-публикæйы Сæргълаууæг кæй бацæттæ кодта, «Республикæ Цæгат Иры-стон-Аланийы паддзахадон граждæйнаг службæйы тыххæй» Республикæ Цæ-гат Ирыстон-Аланийы За-къонмæ ивддзинæдтæ бахæссын тыххæй» Рес-публикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы законы проект. Æркæсынмæ йæ рахаста Хицауады æххæстбар-джын Парламенты минæ-вар **Бдтаты Марат**. Доку-мент дзурæг у сæрмагонд æфсæддон операцийы архайджыты бартыл æмæ амоны граждæйнаг служ-кæддæр кæны цыппар азæй иу азмæ, сæйраг бæрзонд бынатмæ та – днæу-уæ азæй иу азмæ.

Фарстайы фæдыл æм-доклад скодта Парламен-ты законæвæрынад, за-къонад æмæ бынæттон хиуынаффæйады коми-тетты сæрдар **Черчесты Аслан**. Законы проект фидаргонд æрцыд фыццаг бакасты.

Депутаттæ дыккаг ба-касты сфидар кодтой республикæйы цæрæг граждæнты æнæниздзи-над, уыймæ, сывæллæт-ты сыгъдæг удварн æмæ се 'нæниздзинад ба-хæххæххæнæны бынду-рыл, стæй, се 'хсæн барæд халæн цауты профилак-тикон мадзæлттыл ныхас кæм цæуы, ахæм закъæ-тæ. Уыдонны фæдыл ныхас кодта Парламенты соци-алон политикæ, æнæниз-дзинад хæххæххæнæнæд æмæ ветеранты хуыд-дæгты фæдыл комитеты сæрдар **Реуазты Лари-сæ**.

«2025 азы Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы республикон бюджет сæх-хæст кæнын тыххæй» Республикæ Цæгат Иры-стон-Аланийы законы про-екты фæдыл ныхас кодта финансты министры хæ-дидæг **Андиаты Зæри-на**. Куыд бафиппайдта, афтæмæй бюджет дзуапп дæтты бюджетон полити-кæйæн æмæ арæст цыд федералон законæвæры-надмæ гæсгæ. «Ивгъуыд азы бюджетты æфтиæгтæ рауадысты 52 миллиарды æмæ 244 милуан сомы. Уыдонæй хъалонтæ æмæ æнæхъалонтæ æфтиæгтæ

уыдысты 22 миллиарды æмæ 266 милуан сомы. Хæрдзæн сæ фылдæр – 67 проценты уыдысты

хæрдзæтæ – 13 миллиарды æмæ 860 милуан сомы. Афтæмæй, ацы азы фыц-цаг кварталы бюджет ра-уад 62 милуан сомæй æф-тиæгджын. «Хæрдзæн сæ фылдæр – 8 миллиарды æмæ 481 милуан сомы, кæнæ та сæ 60,8 про-

Цæкыны проекты фæ-дыл фæрстытæ æмæ фип-пайнæгтæ уыд Тускъаты Таймураз æмæ депутат **Суанты Вадиммæ**. Парламенты Сæрдар куыд бафиппайдта, афтæмæй, кацыфæнды бюджетæн дæр аргъ кæнгæйæ, фыц-

социалон нысануæдджы хæрдзæтæ. Афоныл æмæ æнæкæуылымпытæ фыст цыдысты пособитæ æмæ æппæт социалон бафыс-тытæ дæр», – загъта ми-нистры хæдидæг. Йæ ны-хасмæ гæсгæ, 2024 азæй 3,2 хатты фæфылдæр сты сæрмагонд æфсæддон операцийы архайджытæ æмæ сæ бинонтæ æх-хуысæ мадзæлттæ. Сæ сæххæст кæнынæн ив-гъуыд аз бахуыд 2 мил-лиарды æмæ 277 милуан сомы. Андиаты Зæри-на бæстон æрныхас кодта, ахуырадыл, æнæниздзи-над хæххæххæнæнадыл, цæрæнуатон-коммуналон хæдзарадыл, культурайы-ыл, спорт æмæ царды æппæт иннæ къабæзты дæр цы хæрдзæтæ баху-ыд, уыдоныл. «Республи-кæйы æххæстгонд цæ-уынд дæс национ æмæ 24 федералон проекты. Сæ хæрдзæтæ рауады-сты 9 миллиарды æмæ 717 милуан сомы. Æппæт æхцæтæ дæр хард-гонд æрцыдысты сæ ны-санмæ гæсгæ», – загъта Андиаты Зæри-на.

Фарстайы фæдыл ма до-клад скодта РЦИ-Аланийы Цæстдæрдæн-нымайæн палатæйы сæрдары хæ-дидæг **Беккойты Хъазы-бег**, æмдоклад – Парла-менты бюджет, хъалонтæ, исбонæд æмæ кредитон организациты комите-ты сæрдар **Хæдарцаты Асланбег**. Документæ каст цыд фыццаг бакасты, фæлæ, законы проекты ахсджиагдзинад нымай-гæйæ, закон фидаргонд æрцыд фыццаг æмæ дык-каг кæройнаг бакасты.

Депутаттæ ма бай-хуыстой, ацы азы фыц-цаг кварталы республикон бюджет куыд æххæстгонд æрцыд, уый фæдыл дзуапп-тон раныхасмæ. Андиаты Зæри-на куыд радзырдта, афтæмæй республикон бюджетты фыццаг æртæ мæйы æфтиæгтæ ра-уадысты 13 миллиарды æмæ 922 милуан сомы,

цæкыны хъæ-уы йæ сæххæст кæнын тыххæй хæрдзæддзинадмæ. Документы ахсджиаг-дзинад нымайгæйæ, за-къон фидаргонд æрцыд фыццаг æмæ дыккаг кæ-ройнаг бакасты.

Дзæгъойты Алан ма ны-хас кодта «2027-2028 азы пъланон рæстæгмæ æмæ 2026 азмæ Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы

Æнæмæнг медицина фæдзæхстады террито-риалон фонды бюджеты тыххæй» Республикæ Цæ-гат Ирыстон-Аланийы За-къонмæ ивддзинæдтæ бахæссын тыххæй» Рес-публикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы законы проек-ты.

Фарстайы фæдыл æм-доклад скодта Хæдарцаты Асланбег. Уымæй уæлдай, депу-таттæ разæрстой «2025 азы Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы Æнæ-мæнг медицинон фæ-дзæхстады территориалон фонды бюджет сæххæст кæнын тыххæй» Рес-публикæ Цæгат Иры-стон-Аланийы законы проект.

Уый фæдыл ныхас кодта Фонды директор **Дзæ-гъойты Алан**. Куыд загъ-та, афтæмæй ивгъуыд аз территориалон фонды бюджеты æфтиæгтæ ра-уадысты 14 миллиарды æмæ 836 милуан сомы, фæфылдæр сты федера-лон фондæй æрвыст суб-венцитæ æмæ субсидитæ; хæрдзæтæ рауадысты 14 миллиарды æмæ 536 ми-луан сомы. Хæрдзæн сæ фылдæр – 65,7 проценты фыст æрцыдысты меди-цинон куджыты мыздæн. Дзæгъойты-фырт куы ба-фиппайдта, афтæмæй Æрæфы, Мæздæг æмæ Горæтгæрон районы рынчындæттæ кредиттæй кæй дардтой (иумæйагæй 191 милуан сом), уыцы хæст ныр кæй фæфылдæр æмæ ссис 302 милуан сомы.

Фарстайы фæдыл æм-доклад кæнгæйæ, Реуазты Ларисæ бафиппайдта, фи-нанстæ дæттын хуыд-даг æмæ медицинон лæг-гæдты хæрдзæддзинад кæрдæдзийæ дард кæй сты, уый.

цæкыны хъæ-уы йæ сæххæст кæнын тыххæй хæрдзæддзинадмæ.

Дзæгъойты Алан ма ны-хас кодта «2027-2028 азы пъланон рæстæгмæ æмæ 2026 азмæ Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы

Æнæмæнг медицина фæдзæхстады террито-риалон фонды бюджеты тыххæй» Республикæ Цæ-гат Ирыстон-Аланийы За-къонмæ ивддзинæдтæ бахæссын тыххæй» Рес-публикæ Цæгат Иры-стон-Аланийы законы проек-ты.

Фарстайы фæдыл æм-доклад скодта Реуазты Ларисæ. Ацы закон дæр фидаргонд æрцыд фыццаг æмæ дыккаг кæройнаг ба-касты.

Депутаттæ ма цы за-къæттæ æмæ закъæтты проектæ сфидар кодтой, уыдонны фæдыл дзырдтой Парламенты профилон ко-митетты сæрдартæ: **Ка-чараты Олег**, **Киситы Мурат**, **Остафы Георги** æмæ **Елена Князева**.

Муниципалон саха-ты фæлгæты депутаттæ байхуыстой «Республи-кæ Цæгат Ирыстон-Ала-нийы Æрдыноны муниципалон районы муниципалон сконды социалон-эконо-микон рæзты тыххæй» Æрдыноны муниципалон районы бынæттон хи-уынаффæйады админис-трацийы сæргълаууæг **Баситы Владислав** ра-ныхасмæ. Баситы-фырт бæстон æрдзырдта, ив-гъуыд аз район цавæр бæ-рæггæнæнтимæ ахицæн кодта, цавæр фарстатæ лаууынд сæ разиæ æмæ ацы аз цавæр нысантæ æмæ проектæ хуыамæ сæххæст кæной, æппæт уыдæттæ.

ДЕДЕГКАТЫ Зæли-на, кæм сеста Татьяна ШЕХОДАНОВА

Уыцы тугуарæн рæстæг

Йæ хъысмæт хæцæнгарзимæ сбаста

Хæст... Уыцы дзырдæй æбуалгъдæр, тæссагдæр, рессагдæр, æвæццæгæн, нæй, уымæн æмæ нысан кæны æххорнаг рæстæг, гадзрахат, рис, мæлæт æмæ цæссыг. Хæст ивæн адæймаджы зонд-ахаст, йæ хæзнагæ, судзы бæллитæ, рæсугъд фидан. Цал æмæ ивæн адæймаджы систы хъуыстгонд сæ хъæбатырдзинады фæрцы... Фæлæ къаддæр не сты, кæй нæмттæ нæ зонам, уыдон.

Людмила Павличенко райгуырды 1916 азы 12 июлы Киеваг губернийы. Йæ фыд Михаил Белов уыд мидхæсты полчы комиссар, Советон Цæдисы мидхъуыддæгты адæмон комиссарады кусæг. Мад Елена куыста англисаг æвзаджы ахуыргæнæгæй.

Людмила скъола каст фæуыны фæстæ 1937 азы ссис Тарас Шевченкоы номыл Киевы пæддæхадон университеты историон факультеты студент. Ахуыр кæнгæйæ, кусын райдыдта завод «Арсенал»-ы зырнайлæгæй, уымæй уæлдай, архайдта спортæй – йæ зæрдæмæ тынг цыд хæцæнгарзæй æхсын. Куыд дзырдта, уымæ гæсгæ уыцы спорт зырнайлæгæджы куыстмæ гæсгæ рæвæрстæ - хъæуы дзы тынг лæмбынæг æмæ рæстдзæвин уæвын. Людмила спорты афтæ арахстджынæй рæвдиста йæхи, æмæ йæ уайтагъддæр арвыстой æхсæн скъоламæ. Каст æй фæци 1939 азы.

Кæцы чызджы фæнды снайпер суæвын? Людмила дæр, куыд алы сылгоймаг, бæллыд йæ амонд ссарымæ. Базонгæ Хъæууон-хæдзарæдон институты студент Алексей Павличенкоимæ. Чызгыл уыцы рæстæг цыд 15 азы. Æзæног уд куыд сæртæг вæййи... Афтæ йæм каст, æмæ, чингуыты цы уарзондзинадыл фæфыссын, ахæм ссардта уый дæр. Алексей чызгæй уыд дзæвгар хистæр. Разилын ин кодта йæ сæр, æмæ фæстæдæр Людмилæйæн райгуырды фырт. Баму сты дыууæ æрыгон уды, фæлæ цард нæ цыд... Æмæ чызг æрыздæхт йæ цæгæтмæ.

Райдыдта хæст. Людмила уæд Одессæйы дипломон практикæйы уыд. Араст барвæндонæй хæстмæ. Хъæхъæдта Севастополь. Хæсты фыццаг хатт куы фæцæф, уæд æй, цæмæй уæдæгæсæй баззайа, уый тыххæй арвыстой Кавказмæ, стæй та – советон фæсивæды минæварамидæ Канадæ æмæ Америкæмæ. Уыцы рæстæг сæм Америкæйы президент Франклин Рузвельты бинийнаг Элеонора фæдзырдта уазæг уаты, æмæ уыйадыл миусдæр райдыдтой цæрын Урс хæдзары. Америкæйы Людмилæйæн балæвар кодтой хæцæнгарз «Колт», Канадæйы та – «Винчестер» (ныртæккæ ис Мæскуыйы Уæрæсейы Гæрзыфтонг тыхты центрон музей).

Элеонора Людмилæйæ дзырдта: «Тынг нæ йæ фæндыд бамбарын куыд сылгоймаг сылгоймаджы. Цæмæн райста йæ кукмæ хæцæнгарз? Уый сылгоймаджы куыст нæу...» Йæхицæн вн-иу куы загътой, тожи бæмдæй сылгоймаджы бынат нæу, зæгъгæ, уæд лæвæрдта ахæм дзуапп: «Хæсты æрмæстдæр тæппудтæн нæй бынат».

Людмилæйы хъæбатырдзинадыл 2015 азы систой кинонæ «Битва за Севастополь». Йæ райдайæны Элеонора Рузвельт советон хæстонтæм дæтты уыцы иу фарст. Рæд æрхæццæ Людмилæмæ. Элеонора йæм æнахуыр каст бакодта – ничи загътаид, хæстмæ исты бар дары, уый. Бафарста йæ: «Цал адæймаджы амардтай? Æмæ йын Людмила дзуапп ратта: «Адæймагты нæ, фæлæ фашистты». Буар дæр ма баризы уыцы ныхасæй... Афтæ æргом æвдыста йæ ахаст знагмæ Людмила. Адæймагæн та йæ ахаст йæ хъуыдытæ ивы, хъуыдытæ ивынц æнкъарæнтæ, æнкъарæнтæ бæрæг кæнынц, адæймаг дарддæр куыд архайдзæн, уый. Архайдæй та æнтыстдзинæдтæ аразгæ сты. Чи зоны, уымæ гæсгæ æвзæрдæ Людмилæмæ уæлдай тых, уæлдай хъæу, уæлдай фæразон-дзинад...»

Æрыгон чызг тох кодта афтæ, цыма, уый куы нæ амардтай ид знаджы, уæд – ничи. Советон хæстонтæ, цæмæй танк баурæдтаиккой, уый тыххæй хъуыд кæнæ йыл гранаттæ æхсын, кæнæ та, танкыл цы гыццыл ав ис, уый фехсын. Кæй зæгъын æй хъæуы, уый уыд тынг зын, уымæн æмæ йæ хъуыдыс æртæ хатты æхсын: дыууæ хатты, цæмæй авг атона, æртыккаг хатт та – цæмæй, танк чы бады, уый фæмард уа.

Диссаг у, фæлæ Людмилæйы кукы иу æмæ дыууæ хатты нæ бантыст танчы авг æртæ хатты

немыц куы бамбæрстой, ницы пайда сты сæ курдизæттæ, уый, уæд ыл сардыдтой сæ хуыздæр снайперты. Райдыдтой цуан кæнын цуаноныл.

Людмила йæ 'цæг уарзт ссардта хæсты. Уый уыд снайпер Леонид Киценко. Сæ цард бауи кæнынæнд скодтой, фæлæ сæ кукы нал бафтыд – тохы рæстæг Людмилæйы цæстыты цур фæмард сармадзаны нæмыгыл. Йæхæдæг, контузи райсгæйæ, зæххы бын фæци. Ахæм уавæрты кæцыфæнды адæймаг дæр сразы уыдаид алцæуылдæр, йæ тых, йæ хъæу, йæ ныфс амардаиккой... Фæлæ Людмила уый йæ сæрмæ не 'рхаста. Рату кодта чызи туг, йæ хæцæнгарз ссардта æмæ йæхи ногæй тохмæ æрцæттæ кодта. Цы 309 немыцæджы амард йæ кукхæй, уыдонæй 36 уыдысты уыцы снайпертæ – марымæ йæм кæй æрбарыстой, уыдон. Иу дæр дзы нал айрвæзт! Иу-уылдæр сæ мæлæт ссардтой Советон Цæдисы зæххыл Людмила Павличенкойы кукхæй. Чи зоны, уыцы рæстæг вн бахуыссты канд тых æмæ ныфс нæ, фæлæ ма маст дæр – йæ уарзон адæймаджы йын амардтой. Людмила йæ йæхæдæг рахаста тохы быдырæй йæ кукхæй.

Æрыгон сылгоймаг нæ уыд æнæзæрдæ... Тохы быдыры уæвынæн, немыцæ ризын кæнынæн нæ райгуырды, фæлæ, йæ хæдзармæ, йæ Райгуырæн зæхмæ мæлæд куы 'рбахуызыд, уæд йæ хъысмæт баст æрцыд хæцæнгарзимæ. Уыцы уавæрты йæ зæрдæйы цы уыд, Иунæг Хуыцау – йæ зонæг. Йæ рæстæджы америкæ журналисттæ сагъдæуæй аззæдысты йæ ныхасæй: «Джентльмены, мне 25 лет. На фронте я успела уничтожить 309 фашистов. Не кажется ли Вам, что Вы слишком долго прячетесь за моей спиной?» Уыдон Людмилæйы хуыдтой «Леди Смерть». Æмæ уый хуымæтæджы нæу. Цас уды хъæу, цæс хъæбатырдзинад, ныфс хъуамæ уа адæймагмæ, уæлдайдæр та сылгоймагмæ, цæмæй ахæм уавæрты цæрын бафæрæстаид. Уæвгæ йын æндæр гæнæн дæр нæ уыд...

Советон Цæдисы Хъæбатыр Людмила Павличенко фæцæф 4 хатты, райста 2 контузыйы, амардта 309 немыцæджы... Историйы баззад, куыд æппæты рæстдзæвдæндæр снайпер. Хæсты фæстæ ссис Советон Цæдисы Хæстон-денджыгон флоты хистæр наукаон кусæг. 1956 азы та райдыдта кусын Хæсты ветеранты советон комитеты. Фæлтæрдджын снайперы цард аскъуыд 1974 азы 27 октябры.

Хæст канд мæлæт нæу. Уый у хицæн, æндæр цард, æмæ, адæймаг куы нæ ссара уым йæхицæн цæрыны нысан, уæд фæмард уыдзæн.

Æрмæг бацæттæ кодта РÆМОНТЫ АЛИНÆ

Ирон хабæрттæ

Бехъо

Нарон лæгмæ байхъус, уæд мамысойнаг зæххæй уæлæмæ ныссынæн нæ бæззы, фидистæ дын райдайдзæн. Цыбыр ныхасæй, цы уыди æмæ цы нæ уыди, уыдон дын хурмæ ракалдзæн. Тиб цыма уыдоны хуызæн сæ хуртуан бæндæнхыл хус кодтой, кæнæ та сæ бирæгты Захъамæ ардыдтой...

лæг ма кæм уыди, фæстæмæ йæ Тибмæ саргъы бæхыл æрбахаста нарон.

– Бехъо, ныр фондз боны рацыди, мæ ус куы фесафти, ууыл, æмæ цы кæнон? – Гæ, гормон, мæ цуры куы цæрыс, уæд мæм рæддæр кувннæ фæхæбар кодтай. – Æнарæй фæуæд ацы араххъ, хыгдарæг мæ нæ уыд, æмæ зæрдæйы хъæлдзæгæн æхсæвæй-бонæй нызтон.

Нары хорз ирон дохтыр уыд, цыфæнды саст дæр-иу сæвæрдта.

– Ой, Бицци, тагъд рауай, фосы дохтыр куы дæ, Хавджеры нæ бæх фæстаг къæхæй ныццæвта, æмæ йæ къæх асаст.

– Æ, дæлæ æрра, æмæ æз фосы дохтыр дæн, уæлæ Бехъомæ суай, адæмы уый дзæбæх кæны.

– Бицци, нæ мæ бамбæрстай, мæ фыд дзæбæх у, фæлæ бæхы къæх фыды ныхыл асаст.

Уæд та дын иу нарон Тибмæ бахауд æмæ йæхи хорз куы фелдта нард цæхджынтæй, уæд сæхимæ рацыд. Хæдзармæ куы фæцæхæццæ кодта, уæд тамако слымдта æмæ фæздæгæнæг мидæмæ бахызт. Цы ми кæныс, цыбыртты сыгъд дзы бакæнай, дæ фыдæн ард куы бахордтай, нал æй дымдзынæн, зæгъгæ, – дзуры йæм мад.

– Ницы кæны, мæ мады хай, ард кæмæн бахордтон, уый амард.

ХЪАЙТТАТЫ СЕРГЕЙ, Дзæуджыхъæу 1998 аз

Фыссынц «Рæстдзинад»-мæ

Ханифрæ

Мытгаг фидауы бинонтæй, уыдон сты царды бындурон фидар уидæгтæ хистæрæй-кæстæрæй. Сывæллон куы райгуыры, куы фæхъомыл кæны, куы байрæзы, адæмы 'хсэн куы разыны, уæд æвдыс ныййарджыты цæсгом, бинонтæ 'хсэн цы 'гъдау, кад, æфсарм æмæ уæздандзинад ис, уый.

Ахæм фидар дæнцæгтимæ райгуырды æмæ скъомыл Мæрзаты Алыксандрæй чызг Ханифрæ Дыгуры районы Хъарман-Сындзыхъæуы 1923 азы. Алыксандр æмæ Уæлинкайæн уыдис цыппар лæппуы æмæ иу чызг Ханифрæ. Æцæг дунемæ чи ацыд, уыдон ружсаг уæнт, дзæнæты бадæнт, æгас чи у, уыдон та цардæй бафсæдæнт, æнæнзæй цæвæрт.

Авдзæдзæдæй чызг бацъд бинæттон астæуккаг скъолайы фыццагæм классмæ. 10 къласы фæстæ бацъд районы ветеринарон хайадмæ, дарддæр йæхи цæттæ кодта институтмæ.

1942 азы немыцæг цыппар тугдзынæн зæнтгæ бацæхстой Хъарман-Сындзыхъæу дæр. Мах хъæуы цæрæг адæммæ алыгъдæстæм хъæдмæ, иу 3-4 кувырты фæстæ нæм фæхæбар чындæуыд, ма тæрсут, æрыздæхут уæ хæдзæрттæм, зæгъгæ. Фæлæ нæ хæдзæртты куы 'рцардыстæм, уæд нæ немыц ратардтой, сæхæдæг дзы æрбинæттон сты.

Уыцы рæстæг Ханифрæ чындзæдзон чызг уыдис, æмæ йыл немыцæг афицертæ сæ цæст æрæвæрдтой. Чызг алыгъд Хъæрджынтæм йæ хорз зонгæ Зирамæ. Сæхи бафæсвæд кодтой пæдвалы немыцæгтæй, хæринаг дæр сын хастой уырлæм. Немыц цалынкæ алыгъдысты, уæдмæ сæхи нæ равдыстой сыхбæсты дæр. Ханифрæ дарддæр ахуыр кæнынмæ бацъд Налцъычы педагогон институтмæ.

Ханифрæйы кæстæр æфсымæр Басыл 1944 азы куыста колхозы калонкæйы, бæхты бричкæйæ ласта артаг, бензин, соляркæ æмæ та-вод боцкæйы. Иу сæумæрайсом трактористтæ, принциптæкæтæ быдырон станы раз арт скодтой æмæ сæхи тавынц, афтæ иу æнамонд æнæсæр, гуымыры тракторист, фæрсæгæ никæй бакодта, афтæмæй ведрайы бензин рахаста æмæ йæ ба-сæххæтт кодта артмæ. Арт уыцы иу гуыпп ныл-ласта, артмæ йæхи чи тавта, уыдонæй чи зæхх-хыл ахæуд, чи лидзæг фæци. Фæлæ уыцы арты цырены сырзынæг цæхæр, уыцы судзæг бæрзонд цæхæры æвзæгтæй пиллонæй чи кæдæм лыгъд, уый нал зыдтой. Куы ныггуыпп кодта, уæд арты æвзæгтæ Басылæ ацахстой, æмæ ссыгъд къæхæй сæрмæ. Фæстæртæ æмæ лидзы уыцы судзæгæй. Фæстæйы йæ асырдтой, фæлæ йæ баййафын сæ бон нæ уыд. Йæ сæрты хъæзынц цырены арты æвзæгтæ, ахæуд хуымгонд зæххы, æмæ йæ уым ауæдзы сьдзыты бын ануæрттой. Йæ уæлæ-дарæсæй ницшувал аздæд. Аскъæфтой йæ Дигорайы рынчындонмæ. Дохтыртæ цылау зылынд, цæмæй йæхимæ æрцæуа. Фæдисон адæмæй рынчындоны кæртты бацæуæн нал уыдис. Фондз сахаты фæстæ йæхимæ æрцыд æмæ схæр-зыдта. Адæм уый куы фæхъуыстой, уæд чи йæ фырциной куыдта, чи - йæ фыррыстæй. Стæй дохтыр загъта:

– Тынг уæвзæуа хабар у, æхсæвæй йæм чи кæса, чи йæзæн зила, ахæм адæймаг хъæуы, иу минут дæр вн фæуæдзæн нæй. Басыл куы басыгъд, уæд йæ цуры чи уыдаид, чи йæм кастаид, чи йæ кой кодтаид, ахæм хæд-зары ницшувал уыдис, æмæ Ханифрæ педагогон институты æртыккаг курсæй рацъд æмæ æхсæ-вæй-бонæй кой кодта йæ кæстæр æфсымæры. Ацы æнæхæрон архайдæмæ дохтырты æнувыд цæстангасæй гыццыл фæдзæбæх, йæ цæстæй

Мæхческы районы. Йæ хорз кувсты тыххæй бирæ райста хæриуыдкæтæ, дипломатæ, премитæ.

Ханифрæ гуыры кондæй, бакаст æмæ цæс-гомæ æвæрдæй уыдис рæсугъд, гуыриуауц, æфсармджын, æгъдауылхæст, хистæрæн кад кæнын, сылгоймаджы уæздандзинад, фæл-мæндзинад, уæздан ныхас уыдысты йæ царды сæйраг фидар. Мад æмæ фыдæн сывæллон куы райгуыры, уæд фæхъомыл кæны ныййарджыты цæсгомæй, æгъдауæй, кадæй, ома, сывæллон куы байрæзы, куы бахъомыл вæййи, адæмы 'хсэн куы разыны царды, æхсæндæй, уæд æвди-сы мад æмæ фыды æгъдау, цæсгомæ кад æмæ намыс, æмæ сæ уый дæр дæтты, æвдысы йæ цоты цотæн фидарæй, бинонгæй. Ханифрæ йæ кувсты уыдис хуыстгонд, куыд Мæхческы районы, афтæ Ирыстыны дæр йæ хъазуатон кув-сты тыххæй, кад вн кодтой хицауад. Мæхческы районы зæххытæ уыдысты Сылтаныхъы бæрзонд быдырты, нартхор, мæнæу, картоф уым кодтой. Колхозонтæ æхсæвæй-бонæй цардысты быды-рон станы, кувсты дывсæлдæхтæй, Ханифрæ дæр сæмæ, куыд районы хицауадæй, æрвыст, афтæ.

Уыцы заман усгуртæ кæцæй базыдтой, Ханифрæ дæр сæмæ ис, зæгъгæ, аскъæфынæнд æй скодтой. Уый фæхъуыстой колхозонтæ дæр æмæ йæ бамбæхстой, цалдæр бонæ нæ разынд. Æмæ сын уæд колхозонтæ загътой, ам нал кув-сы, æндæр ранмæ йæ авиттой, зæгъгæ. Нæ хъæук-каг, иннæ сыхы цæрæг сабыр, уæздан арфæйæг адæймаг Фыдыбæстæйы Стыр хæсты архайæг Магаты Акиммыс кæрæдзийы зыдтой, скъо-лазæутæ ма куы уыдысты, уæдæй, 1953 азы разыды дзуапп ратта Ханифрæ, æмæ сæ цард бауи кодтой.

Йæ фæллойадон фæндæг даргъ уыди, бирæ азты даргъы ма, пенсимæ ацæуыны фæстæ дæр кувста «Ленины тырыса»-йы колхозы, уы-дис бригады агроном. Абон кæд нæ 'хсэн нал ис, уæддæр æй хъæуы цæрджыты хистæр фæлт-æр æрмысынд, цæры йæ цот æмæ уыдоны цоты зæрдæты йæ рух сурæт.

МÆРЗАТЫ ТАЙМУРАЗ, Бесланы кадджын граждæн

Æргом ныхас

Райдай дæхицæй...

Æрвылбон хъусын æмæ кæсын – ирон æвзаг бабын, сæфы. Æмæ нæ хъомгæс Беботтайы нæ ахосджын кæнынц – рæвдæ-уæндон, скъола æмæ уынг – иууылдæр ах-осы бын. Афтæ ничи загъты, гъа-ма, ирон лæг дæн æмæ цымæ мæ хæдзары та уавæр куыд у? Æз уын æй зæгъын æргом – би-нонтæ, хистæртæ, нæхи ахос! Мæнæн уын дæнцæг. Мæ сыхаг Æхсаримæ-иу арагæ æн-гуыртæ машинæйы авæрдтам, æз-иу уал-лæттæ акъахтон æмæ – доны былмæ, хуы-дзыхтæ ахсынмæ. Иу райсом æз уаллæттæ æмæ æнгуыримæ йæ цуры балæууыдтæ. Кæртты йæ машинæ цæттæ кодта, йæ рыг-тæ ма йын сæрфта. Æхсары цур йæ чызджы лæппу Давид рæу-бæуу кæны æмæ дзуры: «Деда! – Я тоже хочу на рыбалку».

Æхсар æй хуысгæ дæр цыма нæ кодта, афтæ мæнмæ дзуры: «Нæ йæ æмбарыс, кæцонау дзуры?» Æз дæр Давидæн афтæ зæгъын: «Дæ баба уырыссагау не 'мбары æмæ йын æй иронау зæгъ». Давид та схъынцым кодта, стæй Æхсармæ дзуры: «Баба! Мæн дæр уемæ фæнды кæсæг ах-сынмæ». Æхсар вн афтæ: «Æмæ дæ чи нæ уадзы? Сбад хæдтулгæйы, фæлæ худ скæн дæ сæрыл, хур дæ ма бахыгдара».

Давид худ акодта æмæ фæстаг бадæнмæ багæпп кодта. Ацыдæстæм доны былмæ, уæдæ цы.

Ацы цау мæхицæн мæ зæрдыл æрлæууыд æрдæджы. Мæ чызджы чызг Орнелла мæм æрбасой кодта: «Баба! Дай на морожку де-нег!» «Нæ дæ æмбарын», – фæкодтон æм æз.

Орнелла мæм дзуры: «Баба! Мороже-наеяен ма мæн æхца ратт». Æхца систон мæ дзыппæй æмæ йæм сæ дæттын: «Æр-мæст æхца мороженæйæн нæ, фæлæ сæл-дæгæн. Бамбæрстай?» «О! Æхца сæлдæ-гæн», – бахуыдти чызг.

Афтæ сабыргай ахуыр кæндзысты нæ кæстæртæ, иронау сæм куы дзурæм, уæд, Æндæр уæдæ куыд?

Мæхæдæг иронау кæсын, фыссын ба-зыдтон мæ мад Уырымоны фæрцы. Уый-иу мын ирон чингуытæ каст, стæй истам æр-вылаз «Рæстдзинад», абон дæр æй исын. Скъолайы уыдтæн уырыссаг къласы ахуыр-гæнинаг. Ирон æвзаг æмæ литературæ нæ ахуыр кодтам. Фæлæ, кæд цыфæнды уыд, уæддæр хуымæтæг ирон æвзаг зонын, мæ кæстæртæ, хæдзары бинонтæ иронау дзу-рынц.

Иу æхсæз азы размæ тызмæгæй æмæ æвæццæгæн, мæ тыхстæй фыстон ацы рæнхытæ:

Ирон æвзаг

Тæлмац кæнæм Хайам æмæ Шекспирæ, Ирон фысджытæ рауагъдады – фаг, Æвзагиртаджытæ, дзырды дæснытæ – бирæ, Кæд уыдис Ир куырыхон лæггæтй хуаг? Табу Хуыцауæн! Цæхх-кæбæр нæ – цуры, Гом рухс фидæнмæ кæстæртæн фæндæг Фæлæ нæ кæстæрты хай хи 'взагыл нæ дзуры, Фæцудыдта нæ мадæлон æвзаг. Хуыды кæнын, мæ сабионты раджы Уырыссаг лæг, гæндæдзæг, уынтыг зылд Фæхъæр-иу кодта: «Ампузун, андажун!» Æгас хъæуæн дæг худæджы хос уыд. Ныр худæджы хал ахордтам нæхæдæг, Кæнынц нæ кæстæртæ ирон ныхасыл дис, Мæ риуы байдзæг маст æмæ кæрынæдæг Фырадæргæй ныххъæр æхын – фæдис! Зон, кæстæр, францаг, англисаг, уырыссаг, Æвзаг зонынæй ничи сафы зонд Фæлæ цæстыгагуйау бахъæххæн дæхи 'взаг Дæ адæмæн æй цырагъау хæсс бæрзонд.

ТОРЧЫНТЫ МИХАЛ (БАБУ), Дзжæл

Спортвон фидууэг

Дзюдо

Улан-Баторай – дыууа хэрзиуэджы

ТАСОЙТЫ Инал

ТАЙМАЗТЫ Мэдинэ

КОЦОЙТЫ Зелим

Монголийн Республикайы сайраг горат Улан-Баторы 19-21 июны цыдысты дунеон рейтингон турнир «Стыр згьархуд»-ы ерыста. Турнир уыд, 2028 азы Олимпиаг хьэзтыг бахауыма фыццаг рейтингон очкотэ кэм фэдэттың, уый. Ирон дзюдоисттэ Улан-Баторы хэцдысты аргэтай: ТАСОЙТЫ Инал, КОЦОЙТЫ Зелим аема ТАЙМАЗТЫ Мэдинэ.

Тасойты Инал+100 кг уэзы амай размэ «Стыр згьархуд»-ы турнирты 1-аг бынат рабылдта иуэндэс хатты. Уымэй уэлдай ма, дыууа хатты сис дуней чемпион. Ныр Иналэн иае нысан у 2028 азы Олимпиаг хьэзтыты архайнмэ балцэг рабулын, аема уырдаем бахауынмэ иае фыццаг очкотэ райста Улан-Баторы. Уэззау уэзы (+100 кг) хэцгэйае, Инал иае фыццаг фембэлды фэуэлахиэ Кипры минэвар Янис Антониул. Уый фэстэе рабылдта уэрэсейаг дзюдоист Вале-

рий Ендовициимэ фембэлды аема ерысты аргэагкэронбэттэны фембэлд Олимпиаг хьэзтыты 2-аг бынат бацахсэг корейаг дзюдоист Ким Мин Чонимэ. Ацы фембэлды фэуэлахиэ Ким Мин аема ма Иналэн гэнээн уыд 3-аг, рейтингон очкотэ хэссэг бынатыл Олимпиаг хьэзтыты дыууа хатты уэлахиэдзау, Чехийи минэвар Лукаш Крпалекима фембэлды рабулынээн. Ацы гэнээнэй спайда кодта аема бацахста 3-аг бынат.

байджаны номэй хэцэг, Олимпиаг хьэзтыты уэлахиэдзау Коцойты Зелимы турнирон фэндаг дэр. 100 кг онг уэзы Зелим бацахста 3-аг бынат аема бакуыста 2028 азы Олимпиаг хьэзтыг бахауыны фыццаг очкотэ.

Ацы хатт иае турнирон фэндаг нэ фэрэстмэ Олимпиаг хьэзтыты 3-аг бынат бацахсэг, дунеон турнир «Стыр згьархуд»-ы цыппар хатты фэуэлахиэуэвэе Таймазты Мэдинэиээн.

Иае иуэардион фарсхэцджыты уырыны, Мэдинэ иннэ рейтингон ерысты аэнтэстдкындэрэй кэй ерыс кэндээн аема 2028 азы Лос-Анжелесы Олимпиаг хьэзтыты хуыздэртимэ кэй уыздээн!

БАСКАТЫ Уырызмэе

Бакэс, базон

Кьэвдаджындэр горэеттэ

Аптагэй фылдэр кьэвдайы рауарды бэрэй дуней дэс разгэдэр гораты номхыгдма кэцтыг хауын?

Дуней аэппатэй кьэвдаджындэр дэс гораты сты мэнэ ахэмтэ (нымэцтэй амонэм, миллиметрэй баргэйае, афэдэмэ рауарэг кьэвдайы рэстэмбис бэрэ): Буэнавентура (Колумби) – 6743; Монрови (Либерти) – 5131; Паго-Паго (Америкаг Самоа) – 4990; Мола-Мьяин (Мьянма) – 4852; Лаэ (Папуа – Ног Гвиней) – 4645; Багио (сакьада Лусон, Филиппинтэ) – 4573; Силхет (Бангладеш) – 4457; Конакри (Гвиней) – 4341; Паданг (Сумат-

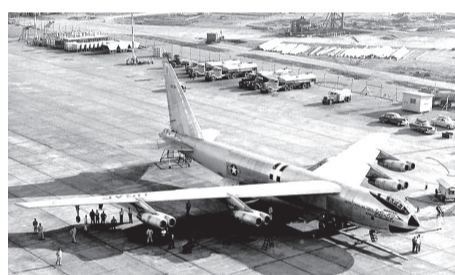
Буэнавентура

ра, Индонези) – 4225; Богор (Ява, Индонези) – 4225.

Анарбадгэйае атахтысты

Зэххы алывар анарбадгэйае, фыццаг хатт цавар хэдгэджытэ атахтысты?

Америкаг тэхджытэ кэй скьэрдтой, 1957 азы уыцы аэртэ хэдгэахэджы «Боинг В-52 Стратофортресс»-тэ Зэххы алыварс фыццаг хатт анарбадгэйае атахтысты. 1952 азы уалдзэджы

уэлармэе фыццаг хатт кэй фэларварэн хуызэе стахт, уыцы амынд хэдгэахэе дэсгай азты дэргынымад уыд Америкагэй Иугонд Штатты стратегиян бомбэаппарэн авиацияы бындырыл.

Ахсанадон куыст

Лагерь бабэрэе кодтой

Рэзгэ фэлтэры 'хсэн царды аенениз уаг парахат кэнынан Алагыры районы мидхьуыддэгты хайады Ахсанадон советы уэнг, «Фыццагты эмэлд»-ы районы хайады разамонэг ХАНАЙТЫ Таймураз Алагыры 5-эм скьолойы аргэт сэрдыгон лагерь фэлладуадзэг фэсивэадын амыдта сэумэрайсомы зарядкайы фэлтэрантэ.

Сэумэрайсомы зарядкэскэнаг адэймаган иае раг аенэхээн бондэр нывыл кэй вэйиы, стэй, адэймаг иае куыст разэнгардэй кэй аххэст кэны, Ханайы-фырт аема скьолойы физкультурайы ахуыргэнэе рэзгэ фэлтэрен уый бамбарын кодтой. Хэцэафта, аргэагтэ аема

адэймаджы буары аэндэр хэйттэ фидар кэнынмэ аргэт чи у, сывэллэттэ ахон музикалон зэлтимэ ахэм физикон фэлтэрантэе разэнгардэй аххэст кодтой. Зарядкайы фэстэе лагерь фэлладуадзэг фэсивэадын архайдтой командон зондахасты савэардэн

ахьазгэнэе рэтээн ивазыны фэдыл ерысты. Уызджытэ кэй амыдтой, лагерь фэлладуадзэг лэппутэ аема чызджытэ адэймаджы аенениз-дзинадээн пайдайаг уыцы спортвон фэлтэрантэй райгонд уыдысты. Фэстагмэ Ханайы-фырт сывэллэттээн сэ сэрдыгон фэлладуагды фэдыл раарфэе кодта.

ГЕЗЗАТЫ Зэринэе, Алагыры районы мидхьуыддэгты хайады инспектор

Хуссар Ирыстонэй

Дунеон проекты архайынц

Фэсивэады аэппат-дунеон фестивалы дирекцияы хуындмэ гэгсгэ, цыппар хуссар-ирьстойнаг скьолодзау архайынц фэндзэм дунеон культурон ахуырадон проект «Номарэн поезд»-ы.

Мидисджын проекты архайгэйае, хуссар-ирьстойнаг ахуырдзаутэ бабэрэе кэндэысты хэстон намысы бынэттэе.

Хуссар-ирьстойнаг фэсивэады аргом иудазыг чи эдахи, Фэсивэады аэппатдунеон фестивалы уыцы дирекцияе бузыг стэм. Мидисджын проекты архайгэйае, нэ фэсивэадын сэ зоньдзи-нэдтэ фылдэр кэнынц аема рэзынц, – зэггы Хуссар Ирыстоны Президенты администрацияы управленияы хыцауы хэдивэе Оттаты Андрей.

Хыцауы бынатахсэе

адэймаджы ныхасмэ гэгсгэ, республикэ аема гуыст кэнын райдыдта ассоциаци Добро.рф-имэе.

10-14 июлы сыбираг горэт Ханты-Мансийскы чи цэуздэн, фондз адэймагэй аргэт хуссар-ирьстойнаг фэсивэадын делегаци ар-

хайдзэн граждайнаг ахсанады ахэм аэп-лэтуэарэсеон форум «Добринэ»-иы.

(«Рес»)

Рагон кьамтэ дэурынц

Галиуэрдэгэй рахизырдэм: Уырысы императорон афсады инэлар-майор ТУГЪАНТЫ Асланбеджы фырт Хамбийы цот: Лизэе, Ибрагим, Лимэе, Фатимэе

РЕКЛАМЕ, ХЪУСЫНГЕНИНЭГТЭ

Металлоизделия, двери, ворота, навесы из лексана, покраска ворот.
Тел.: 8-928-928-88-24.

Услуги электрика
Оказываю услуги электрика качественно, надежно.
Все виды работ с гарантией.
Выезд и консультация бесплатно.
Тел.: 8-918-702-00-82 (Казбек).

Газет "Растдзинад"
хицээн адэймагтэе, куыстуэаттэе, кооперативтэе, алыхуызон фирмэтэе, кинотеатртэе, клубтэе аема салонтэй асламдэр аргэтэй исы алыхуызон хъусынгенинэгтэе – бэрэагбэттэе, куыдтэе, чындзэхсэвтэе аема райгуыраэн бонты фэдыл арфэтэе, тэфэрфэстэе, мысэн бонты аргэагджытэе, рекламэе, уыимэе – газеты радон, науэд та хэстэагдэр номыртэе.
КУСГЭ БОНТЭ – кьуырисэр, дыццэг, аэртыццэг, цыппэрэе, майрэмбон (9 сахатгэй 18 сахатмэе).

Кладка каминов, мангалов, отопительно-жаровочных комплексов, осетинских печей под газ и под дрова.
Гарантия работы – 30 лет.
Работают профессионалы.
Тел.: 8-988-830-81-12 (Ирбек), 8-928-484-24-58 (Хамиц).

25-67-03

Покраска ворот компрессором, не снимая ворот.
Тел.: 8-918-706-65-15 (Казбек).

Обслуживание колонок и котлов.
Тел.: 8-961-821-90-88.

Номыры радхэссэе редактор – **Хэмыцаты Морис**.
Дизайн: 1-аг аема 2-аг фэрстээн – **Рубайты Нелли**.
3-аг аема 4-эм фэрстээн – **Гуыцмэзты Зэринэе**.
Корректэе: 1-аг фарсэн – **Кэлухты Фатимэе**; 2-аг фарсэн – **Рэмонты Алине**; 3-аг фарсэн – **Дзоцты Тамарэе**; 4-эм фарсэн – **Галлоуы Наташэе**.

"Растдзинад" цэуы кьуыри 5 хатты Газет уадзы РЦИ-Аланий Мыхуыр аема дзыллон коммуникацыты комитет. Газет регистрационд аэрыд Бастдзинады, информацион технологитэ аема дзыллон коммуникацыты кьабаы архайдмэ цестларды федералон службаны РЦИ-Аланий управленияы 2023 азы 10 октябры (регистрацион номыр ПИ № Ту 15-00162)	Сэйраг редакторы Сэйраг редакторы ФИДАРАТЫ Юрий	Сэйраг редакторы исэн уат – 25-96-27. Сэйраг редакторы хэдивэе: Бутаты Эльзэе – 25-63-19. Бэрэон нымэрдэр: Галбаты Алетэе – 25-91-89. Сэрмагонд фарсты редактор: Сланты Аслан – 25-94-37. Шеф-редактортэе: Касаты Батрадэе – 25-93-74, Абайты Эдуард – 25-99-33. Рауагды редактор: Геззаты Фатимэе – 25-96-16. Сэйраг бухгалтэр: Дойаты Ленэе – 25-94-19. Уаххэсджытэ: Саугэты Тамилэе, Татьяна Шеходанова (кьамисэе) – 25-96-31, Баскаты Уырызмэе – 25-91-88, Гукаты Жаннае – 25-96-50, Дедэгкаты Зэлине – 25-94-57, Хьойбайты Галине – 25-90-54, Хэмыцаты Морис – 25-91-92, Хуыбаты Ларисэе – 25-96-31. Сайты редактор: Хозиты Дэарэссэе – 25-90-54. Рекламийы хайады сэртылаууэе: Бызыккаты Земфирэе – 25-67-03. Корректэе – 25-93-36, компьютерон цех – 25-93-97.	Нэе газетэй ист аргэагэй аэндэр мыхуырон рауагды пайдагонд куы цэуа, уэд хуамэе, анемээнг, фэрэагонд уа, "Растдзинад"-эй иае кэй систой, уый. Фыстэагджытэ, кьуыстытэ, кьамтэ аема нывтээн рэцензи нэ дэттэм, стэй сэе автортэм дэр фэстэмэ не р'витаэм. Газеты цы аргэагджытэе рацауа, уыдоныл бэрэагдээн хэссэынц сэе автортэе. Рекламэ аема хъусынгенинэгты тыхкэй "Растдзинад"-ы редакци иаехимэ бэрэагдээн нэ исы.	Редакци, рауагдэд аема типографийы адрис: 362015, РЦИ-Алани, г. Дзэуджыкьэуа, Кьостайы проспект, 11. Мыхуыронд цэуы акционерон ахсанэд "Ирыстон-полиграфсервис"-ы	Офсетон мыхуыр 1.88 мыхуырон сыфы. Газет цэуы кьуыри фондз хатты. Индекс 53901. Тираж 2778. Заказ № 654. Мыхуырмае хуамэе фыст аэрдэуа – 18.00. Мыхуырмае фыст аэрыд – 18.00. Email: rastdzinad@mail.ru Сайт: www.rastdzinad.ru